

Den 7. august 2013

Notat

APNN

Namminersorlutik Oqartussat

Vedr.: § 37-spørgsmål omkring mærkning af rensdyr med satellit-halsbånd i Qeqqata Kommunia

I forbindelse med Alcoas forslag om at anlægge en aluminiumsmelter ved Maniitsoq blev der udarbejdet en strategisk miljøvurdering, hvor den eksisterende viden omkring de levende ressourcer i området blev beskrevet. Samtidig blev den manglende viden identificeret.

Et af de store huller i vores viden var rensdyrenes vandringsmønstre i området mellem Nuuk og Maniitsoq Iskappe.

Der blev derfor udarbejdet et projekt med påsætning af satellit-halsbånd på 40 hun-rensdyr i området (se figur 1). Formålet var at følge rensdyrenes vandring i løbet af en to-årig periode. Projektet blev betalt af både Alcoa og Selvstyret. Projektet blev gennemført af Pinngortitaleriffik og Danmarks Miljøundersøgelser (i dag Danmarks Center for Miljø og Energi, DCE) med hjælp af bl.a. jagtbetjenten i Sisimiut.

Halsbåndene blev påsat i maj måned 2008. De var programmeret til at sende en position hver, hver anden eller hver tredje time i mindst to år. Derefter skulle de automatisk blive udløst og falde af.

Halsbåndenes sendefrekvens og holdbarhed har varieret en del. Vi har modtaget data fra knap to måneder efter påsætning af halsbåndene til godt to år efter. Den sidste brugbare position fra en sender modtog vi i juli måned 2010. Der er i dag ikke nogen aktive halsbånd, og alle halsbånd bør være faldet af dyrene.

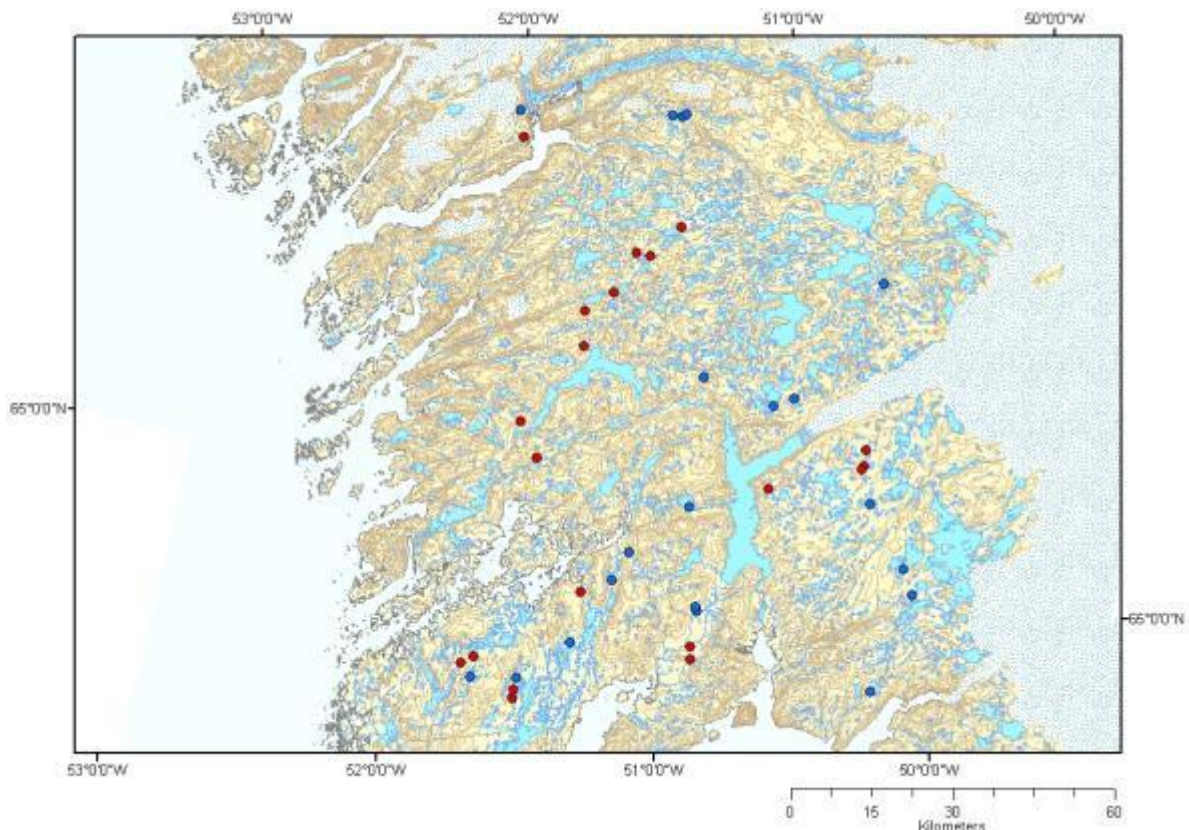
Det har ikke på noget tidspunkt været muligt for fangere eller andre at følge rensdyrenes bevægelse i landskabet "real time". De data, der blev vist på NunaGis, var tidsforskuet med 30 dage, og man har således ikke kunnet se dyrenes aktuelle position.

Da jagtsæsonen begyndte i 2008 var der 39 aktive halsbånd. Under jagt i 2008 blev et rensdyr med halsbånd nedlagt ved et uheld. Den pågældende fanger indleverede halsbåndet til Pinngortitaleriffik kort efter nedlæggelsen af dyret. I løbet af 2008 stoppede 10 halsbånd med at sende brugbare data. I 2009 var det 14, og de resterende 14 stoppede i 2010. I ca. 22 tilfælde sendte halsbåndene fra samme position i en længere periode (op til 1½ år), dvs. ingen bevægelse, hvilket betyder, at rensdyrene enten var døde naturligt, at halsbåndet var faldet af, eller at de var blevet nedlagt ved jagt. I to tilfælde har vi genfundet halsbånd ved siden af afskåret skind, hvilket kraftigt indikerer, at dyrene er nedlagt ved jagt. I de resterende tilfælde har vi ikke klare indikationer på hændelsesforløbet, men i et par tilfælde tyder data på, at dyrene er blevet nedlagt.

I forbindelse med Alcoa-informationsmøder og høringsmøder i 2009 blev der lavet en foreløbig analyse af de indkomne data, som blev fremlagt under møderne. Efterfølgende er data nærmere analyseret og er under udarbejdelse til publikation i videnskabelige tidsskrifter. Desuden danner data grundlag for et ph.d.-projekt ved Pinngortitaleriffik og DCE. Dette projekt forsøger at forudsige, hvordan forskellige forhold, f.eks. vejr eller industri, påvirker rensdyrenes brug af området.

Pinngortitaleriffik har ikke modtaget særmeldingsskemaer, der angiver en overdimensioneret vinterjagt på rensdyr i Akia-Maniitsoq-bestanden de sidste par år. Desværre har tilbagemeldingsfrekvensen været for nedadgående, så vores grundlag for at vurdere jagttrykket er blevet dårligere. Det skal dog nævnes, at vi er bekendt med at der har været foretaget jagt med brug af snescooter i området nord for Nuup Kangerlua, hvilket har øget jagttrykket i forhold til tidligere år.

Josephine Nymand
Forsker
Pinngortitaleriffik/Grønlands Naturinstitut

Figur 1. Prikkerne angiver positioner for påsætning af satellit-halsbånd i området mellem Nuup Kangerlua og Maniitsoq Iskappe. De to farver angiver to forskellige typer halsbånd, der blev anvendt.